

Українські Вісті

UKRAINIAN NEWS

Середа, 7 липня 1948 р.

Число 55 (207) Рік IV

Західнонімецька держава в процесі творення

Франкфуртська конференція трьох губернаторів з прем'єр-міністрами західних зон — Установчі збори і окупаційний статут — Три документи конференції

ФРАНКФУРТ (ШтЦ). 3 липня. Три військові губернатори трьох західних зон — генерали Клей, Робертсон і Кеніг — у четвер у Франкфурті подали шефам урядів 11 західнонімецьких країв — земель союзні пропозиції щодо виборів Установчих зборів, окупаційного статуту та визначення нових кордонів у середині Західної Німеччини. Установчі збори мають бути скликані до 1. вересня. Запропонований окупаційний статут обмежує дотеперішні завдання окупаційних держав у суттєвих пунктах. Народи прем'єр-міністрів триватимуть далі в Кобленці на запланованій на 8. липня конференції. Пані Шредер, обербюргермайстер Берліну, запрошена також взяти участь.

ШТУТГАРТ (ШтЦ). Три документи, що їх передали в четвер військові губернатори прем'єр-міністрам західних зон, містять такі пропозиції:

ДОКУМЕНТ ч. I, що його прочитав генерал Клей, уповноважує прем'єр-міністрів країв скликати Установчі збори, що мають зібратися шонайпізніше до 1. вересня. Законодавча інституція кожного з країв вирішує сама з приводу процедури, як обирати депутатів до цих зборів. Далі пропонується визначати від кожних 750 тис. мешканців одного депутата. Установчі збори опрацюють демократичну конституцію, що створить для країн-учасників державний лад федералістичного типу і найліпше сприятиме, врешті-решт, відновити згодом єдність розірваної тепер Німеччини, боронитиме права окремих країв, створить належну центральну інстанцію та гарантуватиме індивідуальні права і свободи. Ратифікація конституції в кожному краї відбуватиметься шляхом референдуму; для цього потрібна проста більшість голосів. Конституція набуде сили, якщо її ратифікують дві третини країв.

ДРУГИЙ ДОКУМЕНТ, що його прочитав ген. Робертсон, закликав прем'єр-міністрів перевірити кордони окремих країв і подати свої пропозиції про можливі зміни.

ТРЕТІЙ ДОКУМЕНТ, що його прочитав ген. Кеніг, регулює взаємини між новим урядом і союзними установами. В принципі до компетенції німецького уряду належати законодавство, адміністрування і судівництво. Компетенції військової влади, перераховані в документі, стосуються насамперед закордонних зв'язків Німеччини, зовнішньої торгівлі та внутрішньополітичних напрямних і заходів, що могли б негативно вплинути на зовнішню торгівлю. Далі, компетенції військових урядів поширюватимуться на контрольні заходи — ті, що вони вже застосовують, або ті, що будуть їм надані згодом — як от на інтернаціональну установу контролю Рурської області, репарації тощо. На випадок критичного становища, що може загрожувати безпеці, та щоб забезпечити дотримання конституції і окупаційного статуту, військові губернатори застерігають за собою використовувати повністю свою повноваду. Загалом усі закони і розпорядження федеративного уряду, за небагатьма винятками, стають чинними протягом 21 дня, якщо протягом цього часу їх не скасують військові губернатори.

Росіяни вже не визнають Союзу комендатури

БЕРЛІН (Дена). 2 липня. Полковник Калінін, російський представник союзу комендатури в Берліні, в четвер заявив, що союзна комендатура в Берліні вже не існує. За його словами, з союзу комендатури залишився лише один технічний службовець, щоб там закінчити працю в архівах. Британці й американці констатують, що цей російський захід є новим прикладом з серії односторонніх заходів росіян. Правда, заяву Калініна вони не вважають за обов'язуючу, бо берлінську комендатуру утворено на основі міжсоюзних угод, тим то її можна розпустити лише за згодою всіх окупаційних держав. Американський міський комендант полк. Гавлі заявив, що комендатура буде надалі працювати на базі трьох держав.

Телеграма солідарності — до берлінського населення

ФРАНКФУРТ (Дена). 2 липня. Керівник Економічної Ради д-р Е. Келер надіслав у п'ятницю до обербюргермайстра Берліну п-ні Шредер телеграму, в якій він підкреслює зв'язок західної Німеччини з Берліном і вказує на те, що Захід, навіть ідучи на власні жертви, ладен підтримувати берлінців у їхній боротьбі за правдиву демократію і свободу.

Албанія припинила економічні зв'язки з Югославією

Становище Тіта не захитано — Незмінний курс югославської компартії — Протести Югославії

БЕОГРАД (ЮП). 2 липня. Тоді, як східно-європейські країни гостро критикують Тіта, в Югославії збільшуються ознаки солідарності з маршалом.

За повідомленням београдської комуністичної газети „Борба“, з усіх частин країни надходять заяви лояльності і довіри до Тіта. „Перша пролетарська дивізія“ югославської армії обрала його своїм головним делегатом на партійний з'їзд, що почнеться 21. липня. „Борба“ рішуче заперечує, що Комінформ змусить Тіта змінити політику.

За повідомленням московського радіо, ЦК ВКП(б) „приймаючи до відома звіти про чергове засідання Комінформу“, повністю схвалив наслідки засідання і резолюцію Комінформу проти комуністичної партії Югославії.

Югославська пресова агенція „Танюг“ скаржиться з приводу того, що албанська влада наказала видаляти усі портрети Тіта, а з підручників викреслити його ім'я, закрити всі югославські книгарні і заборонила газету „Борба“.

ЛОНДОН (ББС). 3 липня. Сьогодні стало відомо, що Албанія розірвала всі свої економічні угоди з Югославією. Одночасно вона наказала всім югославським технікам і експертам негайно залишити албанську територію. Югославія послала три ноти протесту, зазначаючи в них: якщо такі грубі дії триватимуть далі, то Югославія складе з себе всяку відповідальність за дальші наслідки. Ворожі дії Албанії зв'язані, мовляв, з організованою пропагандою, що ведеється останнім часом проти Югославії. Дипломатичний кореспондент ББС гадає, що припинення економічних взаємин з Югославією не вигідне самій Албанії.

Звернення до Сталіна

БЕОГРАД (ЮП). 2 липня. Масові збори понад 15 000 представників „народного фронту“ в Београді вирішили надіслати до Сталіна телеграму і прохати його взяти назад „несправедливі заклики“ проти Югославії та її комуністичної партії. В телеграмі говориться: „Ми переконані, що ви зробите все, щоб усунути несправедливі обвинувачення проти нашої країни, нашої партії, і нашого Центрального Комітету.“

„Не зміняться ні на йоту“

ЛОНДОН (ББС). 5 липня. Югославські комуністи заявляють, що, не зважаючи на всі напади на Югославію, її політика не зміниться ні на йоту.

Разходження між Молотовим і Ждановим

МОСКВА (РШТ). 5 липня. Молотов у багатьох пунктах не схвалює жда-

СССР наказує слухатись тільки його вказівок

БЕРЛІН (Дена). 2 липня. На засіданні т. зв. Народної Ради голова берлінського об'єднання СЕД Г. Матері заявив, що союська комендатура в п'ятницю дала вказівки обербюргермайстрові в Берліні п-ні Шредер виконувати лише накази союської комендатури.

Відповідаючи на запит, п-ні Шредер сказала, що такого наказу вона ще не одержала.

Кордони між зонами знову відкрито

ГАМБУРГ (АП). 2 липня. Прикордонна поліція в Любеку повідомила, що в четвер коло Гернбургу поблизу Любеку знову офіційно відкрито перехідний пункт на кордоні між зонами. Про це повідомив прикордонну поліцію один російський офіцер. Після цього майже 500 осіб перейшли кордон в обох напрямках. Авта з російської зони, за винятком авт із західних секторів Берліну, могли також вільно перейти через кордон. З британської зони мали дозвіл переїжджати до російської зони лише вантажні авта з харчовими продуктами. Так само відкрито кордони між американською та російською зонами. В п'ятницю відновився знову автобусний рух між Бамбергом і Пробстцеллоу. Подорожні, що переходять кордон, мають показувати лише свій звичайний міжзонний паспорт.

Опанувати нову дійсність

Грошова реформа різко вплинула усю безглуздовість наших підприємств на еміграції і наших галасливих сподівань та планів їх розбудови. Неможливо не погодитися на купі гною, виростили вони, але, доторкнувшись до них пальцем, ви бачите, що то сама вода в німецькій оболонці гриба і вирости могла лише на зовні ж такі нездоровому ґрунті. Обезцінена німецька марка, з одного боку, і скромна але постійна допомога УНРА-ІРО, з другого боку, створювали враження, немов наші підприємства мали ґрунт під ногами. Насправді ж виявляється, що нам погано тепер треба починати з правдивою і здоровою розбудовою своїх підприємств, товариств, організацій і шукати для них здорової бази.

Помінаючи всі інші наші організації, до обговорення долі яких ми ще можливо, вернемося, лежить нам на серці доля дуже важливої нашої організації — ЦПВЕ. Вважаємо, що мусимо зосередити всі свої сили для того, щоб цю організацію не тільки утримати, а й поставити її на правдиво здоровий ґрунт, розбудувати її і уможливити таким чином нашої еміграції і надалі бути одною з найкраще організованих еміграцій в Німеччині.

Слід було б подумати про перенесення всіх відділів ЦПВЕ до Франкфурту, як столиці Західної Німеччини, осідку головної квартири, Головної квартири ІРО і т. д.?

На перехідний період, очевидно, треба подбати, щоб можливі і потрібні тепер скорочення і реорганізації якнайменше торкнулися саме Франкфурту, щоб стосунки з Гайделбергом і Бад-Кісінгеном та інша корисна і нам конче потрібна праця не потерпіла.

172-і роковини незалежності США

ВАШІНГТОН (ГА). 4 липня. Американський народ святкує сьогодні 172-і роковини незалежності США. Як відомо, 4 липня 1876 р. 13 штатів проголосили декларцію незалежності, що поклало початок існування Сполучених Штатів Америки.

348 літаків за 24 години

БЕРЛІН (РШТ). 4 липня. За останніх 24 години в Берліні приземлилися 348 літаків з харчовими продуктами для населення західних секторів міста.

Араби й жиди відкинули пропозицію Бернадотта

Що буде в Палестині з 9 липня, коли закінчиться перемир'я?

КАІР (Дена-АФП). 2 липня. Політичний комітет Арабської Ліги відкинув у четвер мирні пропозиції представника ООН в Палестині графа Бернадотта. АП повідомляє про лист трансйорданського прем'єр-міністра до графа Бернадотта, в якому прем'єр-міністр називає пропозиції представника ООН несприйнятливими, бо вони порушують, мовляв, незалежність Трансйорданії, означають поділ Палестини і дозволяють жидам імігрувати до Палестини протягом наступних двох років. Крім того, Арабська Ліга не прийняла запрошення графа Бернадотта вислати на Родос на переговори уповноважених представників і запропонувала йому самому прибути до Каїру. (Бернадотт це й зробив 3 липня — Ред.).

КАІР (АП). Газета „Аль Місрі“, що виходить у Каїрі, повідомляє з Лейк-Саксесу, що граф Бернадотт запропонував приєднати арабську частину Палестини до Трансйорданії і визнати жидівську державу, щоб таким чином вирішити проблему Палестини.

ТЕЛЬ АВІВ (Дена-АФП). Уряд Ізраїля вирішив повідомити посередника ООН графа Бернадотта, що Ізраїль не бачить жадних можли-

востей провадити мирні переговори на основі його пропозицій.

НЬЮ-ЙОРК (Дена-АФП). Британський та американський уряди всіма засобами намагатимуться змусити арабів і жидів продовжити перемир'я, що закінчується 9 липня. Але сирійський делегат ООН Фаріс Ель Курі сказав, що він заперечує проти продовження перемир'я.

АЛЕМАН (РШТ). 3 липня. Араби остаточно відкинули пропозиції графа Бернадотта. Король Трансйорданії висунув ряд контрапропозицій і сказав, що араби досягнуть свого зброєю.

КАІР (ББС). 4 липня. Граф Бернадотт мав сьогодні розмову з єгипетським прем'єр-міністром Накроші Папа. Він повертається потім на Родос. Сьогодні сподіваються офіційної відповіді Ізраїля на пропозиції Бернадотта.

Пакистан обіцяє підтримати арабів

КАРАЧІ (Дена-Ройтер). 2 липня. Пакистанський комітет у справах допомоги Палестині ухвалив сформувати добре вишколене і озброєне з'єднання добровольців, що „пліч-о-пліч з арабами Палестини боротиметься проти Палестини“.

Головна небезпека і наше вразливе місце

(Закінчення)

Наскільки в російських інтересах всякі „антихристиянські“ тенденції з боку наших примітивних „патріотів“ на еміграції, цілком ясно видно хоча б із того, на які саме моменти натискає російська антиукраїнська пропаганда, звернена до зовнішнього світу. Намагаючись прихилити міжнародно політичну думку до своїх антиукраїнських планів, російська еміграція найбільше силкується переконати світ у тому, що, мовляв, українська політика — це не реальна політика, а лише емігрантський фантазійний спосіб дій, який не має нічого спільного з реальними силами основної чи, як вони кажуть, „власної“ України, бо, мовляв, ті реальні сили України йдуть у фаворі російської, а не української політики. В доказ цього, як найповніший аргумент, подається, що генерали, офіцери й воїни союзової армії та маси підсоветських людей, орієнтовані на еміграції, стають під прапори тільки російських антибольшевицьких рухів типу „власовщини“, що складається на 90% із свіжих підсоветських людей і лише на 10% із старих емігрантів, тоді як в українському русі, мовляв, навпаки — 90% складають старі емігранти і „західняки“ (реальна вага яких у підсоветській дійсності така ж сама, як і вага старих емігрантів), а свіжі підсоветські люди становлять, мовляв, лише 10% у цьому русі. При цьому наводяться приклади підсоветських українців типу Кравченка чи інших свіжих збігців-українців із союзової армії, які закордонном знаходять контакт з російськими, а не українськими політичними колами. А з цього всього робляться висновки, що український рух — це, мовляв, янше позаукраїнське, зовнішнє, і може розраховувати на підтримку хіба що лише одної західно-української підпольської провінції, а не цілої України, яка, ніби, була і є російською.

Небезпека для нас полягає не в самій пропаганді, а в тому, що фактичний стан української політичної еміграції нині та певні тенденції в ній, такі дають деякі підстави для такої пропаганди. Тільки справа тут не в тому, що українці з союзової армії чи основна маса „східняків“ підсоветських українців, не підтримують українського руху, а в тому, що тут на еміграції цей рух дійсно очолювали досі переважно старі емігранти й „західняки“, наставлені на недооцінювання й ігнорування справді реальних українських сил в особі українців із союзової армії та „східняків“ підсоветської маси українців. В цьому й полягає досі відсталість і слабкість українського політичного життя на еміграції, порівняно з російським, що, як бачимо, рішуче переключється вини на новоємігрантську „власовщину“ з перевагою в ній свіжих підсоветських елементів. Через це, очевидно, й не знаходили контакту з нами на еміграції українці типу Кравченка чи інших свіжих збігців із союзової армії, а знаходили його з росіянами, бо росіяни того контакту спеціально шукають і на цих людей спеціально ставку ставлять, а наші „політики“ навпаки — відштовхують від себе, як „чужих“, навіть і тих, що самі до нас приходили, не можучи їм „простити“ того, що вони є такі, які вони є — з тавром примусової русифікації на своїй зовнішності. В цьому найбільша небезпека, яка загрожувала українській еміграції з боку більш політично-реального російського ворога. Але не в силі російського ворога, а в нашій власній слабості полягає найбільша і головна небезпека.

На превеликий жаль, треба ствердити, що й нині ще нема належного розуміння цієї небезпеки в нас самих, бо й далі на багатьох відтинках нашого емігрантського життя продовжує існувати та сама атмосфера безнадійного примітивізму в відношенні до основних реальних українських сил; що, нема де правди діти, під майже презирливою клідкою „східняків“ зведені у нас до розряду другорядного, а не основного чинника нашого організованого життя. І тоді, коли перешкоджана російська еміграція, очолена, так би мовити, своїми російськими „східняками“ в протиукраїнський грі нині спеціально ставить ставку на „східняцьку“ карту, намагаючись обезсилити український визвольний рух саме відірванням від нього (або хоч неутралізацією) основних реальних українських сил в особі „східняків“, — як навмисно, в тому ж самому напрямку діють і наші антиросійські, але разом і „антихристиянські“ елементи з-поміж керівного прошарку емігрантів-„західняків“.

Підняти це питання не було б

потреби, якби не було цього дійсно ненормального стану в житті нашої еміграції, коли іронією долі невзначай західняцька меншість українців поза-російської окупації стала тут переважно більшістю і тому керівною силою, що (з уваги на головну російську небезпеку) надзвичайно для нас невідгнене. Не будемо вже говорити про те, що такий стан вигідний для російської пропаганди про „польські“, „католицькі“ і взагалі „чужоземні“ інтриги, що, правду кажучи, також не лишається без впливу на українців із підросійської окупації, але скажемо тільки, що уопіх української боротьби проти Росії залежить виключно лише від того, наскільки активними в цій боротьбі будуть саме підросійські українці — і тому, що не переважна більшість, і тому, що тільки вони знайдуть відповідні способи і засоби в цій боротьбі. Наші ж „західняки“ при всьому своєму антиросійському наставленні завжди були і будуть найменш небезпечною силою для Росії, бо це все буде „зовнішня сила“, проти якої росіяни завжди зуміють наставити самих же підросійських українців. І коли саме „західняки“ будуть очолювати український протиросійський рух, то й такий рух також буде менш небезпечним для них, бо він буде також лише „зовнішнім“, а не внутрішнім рухом в основній частині України. А саме головне, що в своєму антиросійстві з „зовнішніх“, а не внутрішніх позицій, наші „західняки“ психологічно нездатні зрозуміти глибокого внутрішнього антиросійства „східняків“, і свою неадекватність до Росії і всього російського обов'язково переносять і на певні специфічні підросійські риси зовнішньо-зрусифікованої маси „східняків“, цим самим не мобілізуючи їх навколо себе

проти Росії, а відштовхуючи від себе, що саме і потрібно для росіян. Це ж саме стосується питання боротьби проти большевизму.

Нам відомі деякі вислови й писання певних російських діячів, призначені „тільки для внутрішнього вжитку“, зміст яких зводиться до того, що, мовляв, „поки український рух буде в руках „західняків“, нам нема чого його боятися“. Оцінка росіянами ролі „західняків“ серед української політичної еміграції майже збігається з нашою оцінкою ролі старої російської еміграції. І так само, як для нас об'єктивно вигідна найгостріша, але найменш вдала антиукраїнська діяльність старої російської еміграції, яка мобілізує українців в антиросійському напрямку, так і найгостріша, але теж найменш вдала антиросійська діяльність наших „західняків“, спрямована одночасно й проти підросійських українців-„східняків“, є об'єктивно вигідною для росіян, бо дає їм можливість мобілізувати тих українців... проти самих же українців. Проте, між іншим, прямо такі одверто говоряться в одній таємній інструкції російського „Національного Трудового Союзу“ (НТС), де російським антиукраїнським пропагандистам даються вказівки — всіляко використовувати найменші вияви негативного ставлення „західняків“ до „східняків“ і спрямовувати увагу ображених „східняків“ у бік „братів-росіян“, які, мовляв, „захисають“ своїх „російських українців“. З того, як цей мотив „захисту братів-східняків“ від „західняків“ широко застосовується нині всією російською пропагандою, видно, що ці вказівки виконуються. Але саме головне в тому, що так само, мов би теж за якимись вказівками, наші „західняки“ безперервно дають „власовщині“ досягти своєї антиукраїнської мети.

Отже, стверджуємо факт, що, з уваги на головну російську небезпеку, керівна ролі „західняків“ в українській еміграції для України скрайньо невідгненна і перетворює нашу еміграцію в протукраїнську. Цей висновок не має нічого спільного з будь-яким „антизахідняцтвом“. Ми не хочемо тут

спеціально обвинувачувати „західняків“ за їхні блуди в дощогосподській ролі керівної сили української політичної еміграції. Ми прекрасно знаємо, що всі ці блуди (зокрема — зведення антиросійської політики внутрі українства до політики, що межує прямо таки з „антихристиянством“) робляться не з шкідливих, а навпаки — з патріотичних побуджень, в добрій вірі, що діяти саме так — це значить діяти добре. Нездібність наших „західняків“ проводити правильну протиросійську політику — це не їхня провина, а їхнє нещастя. Власне — наше загальноукраїнське нещастя, бо сталося так, що вони становлять на еміграції більшість серед українців і, маючи до того ж правні переваги перед рештою українців, мали досі в своїх руках тут керівні позиції.

Очевидна річ — потрібна перебудова, певне переставлення сил на фронті української політичної еміграції. Не з яких інших причин, тільки з потреб української визвольної боротьби проти головного українського ворога — Росії. Мова йде не про еміграцію, а про Україну, заради якої ми опинилися на еміграції. Треба, щоб основні реальні сили реальної України вели перед і в політичному житті української еміграції, виходячи не з емігрантського випадкового співвідношення сил, яке досі визначало поняття „більшості“ й „меншості“ на еміграції, а з реального всеукраїнського співвідношення сил і реальної всеукраїнської більшості. Тим більше, коли на фронті російської еміграції, що протистоїть нам, як головна небезпека нині, така перебудова, таке переставлення сил проти нас вже відбувається. І, як так російська нова еміграція перебирає нині ініціативу в свої руки від невідповідної до нових завдань старої російської еміграції, так і тут повинна прийти до керма політичного життя теж нова українська еміграція. Тільки в нашому випадку, відмітно від росіян, новою еміграцією є власне „східня“ еміграція.

В. ГРИШКО

По сторінках преси

„The Evening Telegram“, що виходить в Торонто, в числі з 19 червня ц. р. приносить цікаве інтерв'ю з професором Василем Іванисом, відомим українським вченим і останнім отаманом кубанського війська. Часопис подає фотографії проф. Іваниса і священника Михайла Фесенка, у якого проф. Іванис спивався, та містить репродукцію відомої картини Івасюка „Візд Богдана Хмельницького в Київ“. Автор статті пише:

„Разом із собою професор Іванис привіз безцінний скарб української державності — чотирьохсотлітню булаву, яка була символом влади у козаків. В 1920 році п. Іваниса було обрано на отамана козацької республіки. Отаман у козаків являється політичним і військовим проводирем і вибирається всіма козаками на цілком демократичних

засадах. Всупереч пануючій думці, козаки не були росіянами, а українцями. Лише козаки на Дону, в наслідок певних історичних підстав, прийняли російську мову, тоді як кубанські козаки говорять мовою своїх предків. Булава являє собою об'ємного палицю менше як 2 футу довжиною, з срібною кулею, розміром в яблуко і з золотими прикрасами. Проф. Іванис посідає цю булаву від 1920 року, коли його було обрано на головного отамана.

Під час німецької окупації Кубані нацисти пропонували проф. Іванису очолити владу на Кубані, але він відкинув цю пропозицію. Він не хотів бути слугою другого тирана. „Я не втрачаю надії передати цю ознаку влади в руки достойного козака, що міг би керу-

вати вільними людьми вільної Кубані,“ — каже проф. Іванис.

Під фотографією проф. Іваниса, на якій він зображений з булавою і своїм гостем Фесенком, є такий підпис: „Символ кубанської волі, що переживався протягом чотирьохсот років, привезено до Канади її останнім отаманом. Останній президент Кубансько-козацької української республіки, який був вигнаний в 1920 р. із своєї землі більшовиками, проживав у Чехословаччині, де працював як нафтовий експерт, стає тепер канадським громадянином. Проф. Іванису тепер 60 років. За фахом він інженер-хімік. Він прибув в Торонто літаком з Німеччини на цьому тижні... Зараз проф. Іванис думає працювати в Канаді в нафтовій індустрії...“

Малий інформатор

В три рядки

БЕРН (ЮП). З 1 липня в Швейцарії скасовано нормування всіх харчових продуктів. Досі були ще нормовані олія, риж і борошно.

ТЕГРАН (Дена-Ройтер). 88 голосами проти 6 іранський парламент висловив довіру новому кабінетові прем'єр-міністра А. Г. Гассіра.

ЛОНДОН (ЮП). Аргентина має намір розбудувати найбільшу китоловну флоту світу.

СЕОЛ (ЮП). Корейська комісія ООН затвердила парламентські вибори в американській зоні південної Кореї.

КАЇР (Дена). Єгипетський міністер закордонних справ Хашаба Паша заявив назад своє прохання про демісію.

ФРАНКФУРТ (АП). У Франкфурті над Майном і в Вайдні (Баварія) американці заарештували 7 німців і 1 поляка, бо вони мали друкарські плити для фальшування нових німецьких грошей.

ПАРИЖ (Дена-ІНС). Генеральний секретар румунської компартії Г. Георгіудей заарештовано за те, що він перешкодив проти залучення Румунії до СССР.

СІДНІЙ (НДФ). До Сіднею прибули перші шість мільйонів патронів, щоб поборювати лівів: ц. р. ліві знизили приблизно половину овечих отар.

ГААГА (НДФ). 7 липня голландський народ обиратиме депутатів до парламенту.

ЖЕНЕВА (НДФ). З Женеві до Ріо-де-Жанейро (Бразилія) доставлено літаком 250 000 швейцарських годинників.

Брат Бенеша в Нью-Йорку. На борту корабля „Квін Елізабет“ прибув до Нью-Йорку брат колишнього

чехо-словацького президента, 78-річний Антон Бенеш. Він заявив, що він повертається до США на бажання свого брата, але не може сказати, чому його брат відіслав його назад. Він сказав, що тепер він боїться говорити. (НДФ)

Спів в Ізраелі закінчився. Після різких розкозжень у поглядах між негальною жидівською бойовою організацією Іргун Цвай Леумі і тимчасовим урядом Ізраїля почастило досягти згоди, і організацію Іргун знову залучено до армії Ізраїля. (ЮП)

СССР знову поборює релігію. 29 червня московське радіо цитувало статтю „Правди“, спрямовану проти релігії. Стаття нагадує приблизно комуністичної партії про їхній обов'язок всіма засобами поборювати віру, релігію і всі забобони, що походять з них. Це перший офіційний напад комуністичного органу проти релігії по закінченні війни. (НДФ)

Маркос відступає на Албанську територію. АТЕНІ (ЮП). 28 червня. Грецька преса повідомляє, що керівник повстанців генерал Маркос переніс свою головну квартиру з Греції на Албанську територію, бо незабаром він мусить рахуватися з втраченою територією, що досі перебувала в його руках.

Проти советських заходів у Кореї. ВАШІНГТОН (БВС). 30 червня. Американський державний департамент склав СССР протест проти припинення постачання струму з північної (советської) окупаційної зони Кореї до південної (американської) зони Кореї. У відповідній ноті говориться, що нічим не виправдане збільшення об'ємів жорстокого народу.

Двосторонні угоди в рамках ЕРП

ВАШІНГТОН (Дена-Ройтер). 28 червня. Італія й Ірландія першими країнами Європи уклали двосторонні угоди з США з приводу допомогових достав у рамках Маршалової програми.

В договорах Італії й Ізраїля, між іншим, зобов'язуються „вжити всіх необхідних заходів, щоб визначити сталій розмінний курс їхньої валюти і зменшити їхні матні перепони“. Крім того, обидві країни зобов'язуються, згідно з угодами „співпрацювати з іншими країнами Маршалової програми, з допомогою спільної програми відбудови якомога швидше створити економічні передумови миру і добробуту в Європі“.

Протягом тижня текст угод буде опублікований у Вашингтоні і в столицях країн-підписників.

Сталь і жири для двозонії

ВАШІНГТОН (ЮП). 28 червня. В рамках Маршалової програми найбільшими даними до Європи відсилаються далі товари, вартістю на 122 мільйони доларів. Великобританія одержить, між іншим, товарів, вартістю на 41 мільйон доларів, Франція — на 15 мільйонів доларів та Італія — на 9 мільйонів доларів. Для трьох західних зон Німеччини передбачено 27 мільйонів доларів. З них двозонія одержить на три мільйони доларів сталі з Люксембургу, на шість мільйонів доларів м'ясних консервів з Канади і США, китової і пальмової олії з Данії і Вельгійського Конго на п'ять мільйонів доларів і залізничних товарних вагонів із Бельгії на 3,5 мільйонів доларів.

Україна за залізною заслоною (радіонотатки)

Перше півріччя. Київські часописи від 1. липня підсумовують наслідки виконання промисловістю України виробничого плану за перше півріччя. Цей план, як заявляють часописи, цілком виконано до 24. червня.

Соцзмагання Києва з Харковом. Днями відбулася сесія Київської Миської Ради депутатів, на якій підписано умову про соцзмагання Києва з Харковом на швидшу відбудову обох міст. Представник Харкова заявив, що кожен харків'янин зобов'язався до кінця року відпрацювати на відбудові міста ще по 50 годин.

Відбудова заводів. У Харкові вдень і вночі ділять провадяться відбудовні роботи пеків заводу ім. Шевченка, заводу поліграфічного, тракторного, ремонтно-механічного та інших зруйнованих під час війни підприємств.

Нова цукроварня. У Кулішівському районі, на Харківщині, провадиться будівництво найпотужнішої в Україні цукроварні. Цукроварня буде електрифікована і механізована за останнім словом техніки. Добове навантаження цукроварні має бути 24 тисячі тонн буряка. Цукроварня стане до ладу наприкінці цього року.

Допомагають колхозам. 140 підприємств Вінницької області під час збирання врожаю допомагають своїм підлеглим колхозам. Заводи й фабрики надсилають на села спеціальні бригади, різне електричне устаткування та обладнання, електрифікують колгоспні токи, телефонізують колгоспи тощо.

Поспішають з шляхами. Аж до останнього часу кілька тисяч колгоспників та одноосібників Тернопільщини шодня виходять на громадську роботу, щоб ще до жнив упорядкувати шляхи та побудувати мости.

Буре вугілля. На Правобережжі, зокрема в кількох районах Кіровоградської області, є великі поклади бурого вугілля. Для відобування цього мінерального палива в нинішній час провадиться широка підготовча робота. У Кіровоградській та Київській областях побудовано кілька печегель, де-ревооборонних та черепних заводів, що постачатимуть потрібні будівельні матеріали для побудови робітничих селищ у місцевостях майбутніх шахт. Видобування вугілля провадитиметься не в спосіб закритих шахт, а в спосіб відкритих кар'єрів.

Свіжу рибу — літаками. Маріупольські рибалки літаками транспортують свіжу рибу до Москви, Києва, Харкова. За травень місяць у такий спосіб відтранспортовано з Маріуполя три тисячі центнерів свіжих судаків та лавиш.

Новий препарат. Харківський фармацевтичний завод почав виготовляти новий стирільний препарат, що звивається для консервування живої тканини, щоб потім застосовувати її під час операцій, зокрема при лікуванні очей.

Охорона врожаю. Совєтський уряд наказав запровадити пильну охорону посівів на ній, а також контролю під час хлібоздачі. У полі вартуватимуть найкращі колгоспники, а на житібоздавальних пунктах, на елеваторах тощо пильнуватимуть спеціальні контролери.

Новообрані академіки. 30. червня на загальних зборах Академії Наук УССР відбулися вибори нових академіків. Таємним голосуванням обрано 25 дійсних членів Академії, а проміж ними доктор філософських наук Омельяновський, доктор економічних наук Першин та інші. Під час другий загальних зборів Академії, що відбулися 2. липня, обрано 28 членів-кореспондентів.

Українські Вісті

РЕДАКТОР КОЛІГІЯ

Головний редактор ЮР. ДИВНИЧ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невідповідних дописів листується лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим редакторам, а Редакції.
Redaktion „Ukrainische Wist“
Neu-Ulm, Ludwigsstrasse 10,
а в справах Адміністрації, з допискою „Administration“.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму - Блок „Е“ від 8-12 гої полудня, крім суботи.
Ukrainian Newspaper „UKRAINIAN NEWS“
Authorized by EUCOM Hq. Civ. Affairs Division
Date Aut. orized 1. July 1948
Authorization No. UNDP 220
Semi-weekly, circulation 4000 copies
Publ. Red. Malar. Adr.: Neu-Ulm, Ludwigsstr. 10
Print:
Ukrainische Zeitung. Neu-Ulm. Ludwigsstr. 10

До процесу В. Кравченка

Українські ДП продовжують збирати матеріали-свідчення про життя під советським режимом. Хоч і було вказано подавати ці матеріали до початку процесу, їх, очевидно, є рація збирати і під час продовження процесу, що протягнеться значний час (передбачити його закінчення зараз неможливо). Всі зібрані матеріали, коли б вони навіть не встигли потрапити до адвокатів Кравченка, можуть бути використані через наших українських представників різними чужинецькими кореспондентами, які будуть присутні на цьому процесі.

„Я фарбував камери смертників...“

(на масових зборах свідків)

Тільки злегка зачепити, тільки зрушити верхній порох людського мовчання — як перед нами відкривається велетенський, ще ніким не списаний літопис людських страждань, безправного животіння отих „найщасливіших“ у світі підсоветських людей. Кожна людина — це живий шматок історії того катівського режиму.

Нам довелося бути на одному зібранні в українському таборі ДП Н. Ульмі, на якому обговорювалось групове свідчення до процесу з приводу книги „Я вибрав свободу“ по боці Віктора Кравченка. Величезна спортова зала німецьких каскастерів переповнена вщерть. Старші й молодші, жінки й чоловіки... З першого слова на обличчі їх прокидається тінь пережитої великої муки. Це селяни, а їх тут найбільше, були колгоспники, робітники. Серед них інтелігенція — учителі, лікарі, інженери. На багатьох можна пізнати сліди ще недавно пережитого каторжного меню. Поморщені обличчя і передчасно посивілі голови, вищілі очі. Плечі у них зрушені, осаджені тяжкою працею, великі натружені руки.

Амер. фоторепортер Капо міг фотографувати тільки такі „червоні куточки“.

Очі руки підносяться догори, одна за другою — вони просять слова. І говорять їх тут багато, говорять велику і гірку правду...

— Перекажіть Судові в Парижі, хай пошлють до Харкова міжнародню комісію і розкопають на Холодній горі пивтар, перетворений в парк відпочинку, вони там найдуть другу Вінницю!.. — кінчає своє слово виснажений, але ще молодий робітник.

— Скажіть адвокатам на процесі, хай запитують у советських свідків, що прийдуть захищати „правду“ про советський режим, — що то за патронати (сирітські будинки) вирости в кожному селі після 1933 року по всій Україні? І звідки набралися ті 5-10-літні сироти в той час, коли добрий десяток років минуло від закінчення війни? За час всієї історії українські села не знали безпритульності, по селах ніколи не було ніяких „патронатів“. Де вони тепер взяли? Хай запитують, чому українські школи в містах і селах в 1941 році не мали дітей до перших класів? Їх ніхто не записував, і по школах перші класи закривалися. — То все наслідки голоду 1933 року! — висловлюється учителька, що все життя віддала школі.

Перед нами невеличкий на зріст, високий чоловік, походить десь із Дону, з селянської родини, але він уже був робітником. За фахом будівельник. Він розповідає про пережите: „Я сидів у тюрмі у місті Горькому два роки, звільнився в 1940 році. Впродовж цих двох років я бів і фарбував камери смертників після опорожнення їх. Я бачив, як на стінах в'язні власною кров'ю писали табелі останніх днів свого життя. Там плямами своєї крові вони лишали останній крик душі за правдою, за рятунком. Обривались ті табелі

днем розстрілу... Писали на стінах за що їх ув'язнено, по якій статті обвинувачували, звідки вони — Кавказ, Україна, Донеччина... — ось отакі слова кричали за них. А камер тих було 13 і бів я їх щодня, і серед ночі гнали білити, бо приходили нові групи смертників. В камерах було по два-чотири засуджених...“

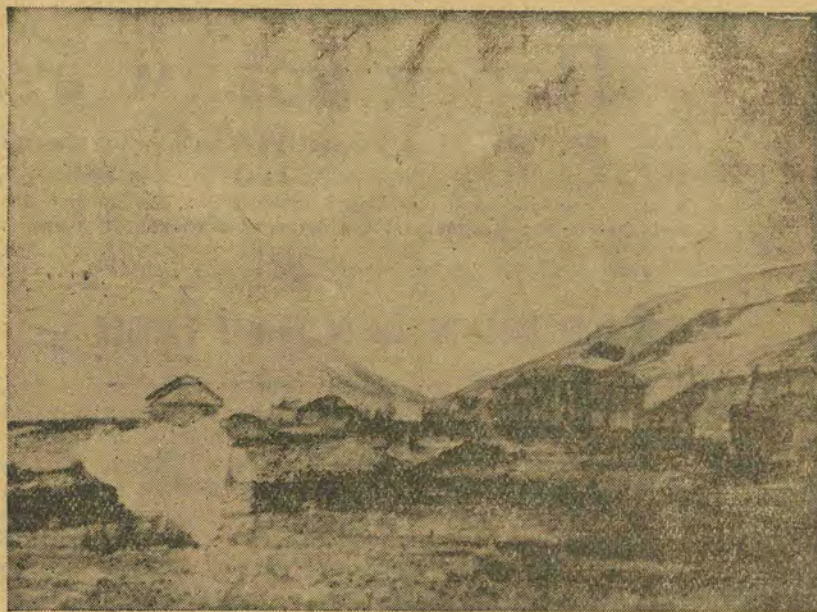
І коли слухаєш життєвий шлях цієї людини за тринадцять років, не можна повірити, що це людина серед людей таке витерпіла. Чи найдеться нова Бічер Стів, що спить це новітнє... ні, не рабство, а безмежний і суцільний жах?

Вислухуючи живих свідків, читаючи списані ними свідчення, хочеться сказати до чужоземних кореспондентів — вислухайте, запитайте їх, і ви побачите іншу правду про большевицький режим. Вони вам розкажуть, і вкажуть місця, куди ні один чужоземний кореспондент ніколи не загляне, чого він ніколи не побачить або й не збагне. А правда про большевицький режим захована там, а не на парадах і показових демонстраціях.

П. ЛИМАР

□ У червні в таборі Корнберг відбулися збори таборян, на яких було обговорено питання участі в зборі матеріалу до судового процесу в Парижі. На зборах затвердили заяву-свідчення, де стверджується правдивість книги „Я вибрав свободу“. Багато таборян заявили, що вони до цього свідчення дадуть окремі індивідуальні свідчення. На цих же зборах була обрана комісія з семи осіб для збору і систематизації обвинувальних матеріалів на большевицьку дійсність. У НЕЦЬ.

□ В Новому Ульмі 30 червня знову відбулися загальні збори в справі збору матеріалів до процесу Кравченка. Було подано кілька групових матеріалів-свідчень від селян, робітників, інтелігенції тощо.

Американський фотокореспондент Капо фотографував в СССР не всі сторони життя. Сюди він потрапити з своїм фотоапаратом не міг. Це концентраційний табір у Норильську на півострові Таймир, в Крижаному Морі. В більших будинках розташоване управління концтабору. В'язні мешкали в полотняних наметах (цях наметів не видно за горою), хоч зима тут триває 9 місяців, а мороз сягає — 57°.

3 листа свідка

В. П. Кравченко.

Запитайте свідків з Москви, чому і для чого большевики нищили і нищили українське селянство в різний спосіб: розстрілами, масовим засланням, моренням голодом... А прикладів цього багато. Ось в хуторі Романчуки, Роменського повіту на Полтавщині до 1929 року налічувалося 104 селянських господарств. Половині господарів большевики приписали ім'я „куркуль“, „експлуататор“, „контрреволюція“. Однієї липневої ночі 1931 року забрано з хутора Романчуки 42 родини, в чім хто був, жінок, дітей і старших, а чоловіків ув'язнено ще раніше. Отак в цю ніч було зведено до тодішнього Недригайлівського району багато таких забраних. Другого дня під сильною охороною з кулеметами й собаками енкаведисти на підводах провадили оцю „контрреволюцію“ на станцію Вирі.

Пане Кравченко! Запитайте советських посіпак, де вони поділили оцю „контрреволюцію“, що нею на станції Вирі навантажили понад 60 товарних вагонів, а той ешелон тягло два паротяги?

Якщо вони не скажуть, покличете мене на Паризький процес. Я розкажу дорогу того ешелону, що

засіяв шлях до Уральських пуш своїми трупами. А трупів тих найбільше було дитячих. В місті Орел цей ешелон стояв декілька годин і там ми довідалися, що це вже четвертий такий ешелон з України, з отакою „контрреволюцією“ іде через це місто. А скільки таких ешелонів перед нами і після нас перейшло через Орел? Запитайте про це свідків з Кремля.

Запитайте тих свідків, чому вони так бояться, коли хто говорить, що на Україні 1932—33 рр. був голод, чому вони заперечують правду?

Після того, як я поневірявся по уралах, архангельських, я повернувся до рідного міста в 1936 році. Я мусів мати паспорт. Мені було тоді 16 років, мене заарештували, допитували, де батько, коли я виїхав з України?.. А як сказав, що виїхав з України в час голоду, начальник НКВД ударив мене в лице, промовляючи: — У нас голоду не було, „були государственные трудности“. Після цієї науки я й своєму найближчому не згадував про голод, а говорив тільки „про державні труднощі“.

Я розкажу, як живий свідок, всю правду, і не тільки те, що тут написав, а в сто разів більше, А.П.

П. КОТОВИЧ

За українську концепцію визвольної політики

І. Дотеперішні концепції

Нам здається, що концепцію української зовнішньої політики будемо мати щойно тоді, коли матимемо державу. До того часу — ведемо визвольну боротьбу і так чи інакше, хочемо ми цього чи не хочемо, ми змушені орієнтуватися на розвиток подій у світі, яких ми не в силі змінити, та шукати спільників. Є різні орієнтації. Мабуть, З. Палеский („Час“ ч. 23) трохи спрощує проблему, коли під „орієнтацією“ розуміє отаке собі безкомпасне скакання у гречку, чи перебігання (його приклад) УГА „від УНР до Денкіна, від Денкіна до большевиків, а звідси назад...“

Визвольна боротьба вимагає добре продуманої концепції визвольної політики, її стратегії. Сюди належатиме в першу чергу організація і мобілізація власного суспільства та відшукування союзників.

Оскільки наш визвольний рух має самостійну, міць (а він її має), оскільки наше визволення не йде в розріз інтересам світового миру, безпеки, цивілізації, культури — можемо, за принципом *do ut det* дещо й запропонувати — маємо при відшукуванні союзників триматись незалежно і розбудувати власну визвольну концепцію. Цим самим вже будемо підвалини майбутньої концепції української зовнішньої політики.

Під цим оглядом вважаємо раціональні виступи М. Лівіцького в „Неділі“ і останні Р. Лівіцького в

„Часі“ та М. Воскобійника в „Укр. Вістях“ не за передчасні.

Дотепер, нам здається, ми мали, беручи речі загально, дві концепції української визвольної політики: концепція „Чорноморського блоку народів“, сформульована М. Лівіцьким, та концепція АБН.

Обидві концепції стоять на становищі самостійності поодиноких держав, що мають бути утворені на руїнах російської тюрми народів.

М. Лівіцький, здається, не має нічого проти регіональних блоків. Для України він бачить місце в Чорноморському блоці, в блоці з Кавказом передовсім. Але які це мають бути блоки — тривалі чи дочасні — він не говорить. Цим самим автор не дає відповіді на вимогу сучасності — великопростірні політичні господарські підмети.

Концепція АБН у цьому питанні ще більше невиразна. Вже сама назва її — Антибольшевицький Блок Народів, свідчить про кон'юктуральність концепції. З назви навіть не випливає, що цей блок протиставитиметься і іншій, а не тільки большевицькій Росії. У всякому разі на тривалій цей „блок народів“ не виглядає, а скорше на дочасну коаліцію. З „Української Трибуни“ ми довідалися, що й ця „коаліція“ якась дивна: коли, наприклад, Німеччина нападає на Польщу, то Україна мобілізує свої 200 дивізій, але не пішла на фронт... жадного вояка. Німеччина має злякатись українських... олов'яних солдатів.

бо чейже і німцям будуть відомі умови польсько-українського „союзу“... Поважно трактувати, очевидно, не можна цього винаходу... таборової „стратегії“.

Виступи ред. Львівського можна вважати початковою спробою дати відповідь з українського становища на вимоги доби. Головне, у тих виступах — це ясне становище до великопростірних ідей.

Л. Ребет слушно нагадує, що українці й раніше висували федералістичні концепції перебудови нашого кутка Європи і згадує при тім ідеї Кирило-Методіївського братства. Якраз тепер, у зв'язку з 100-літнім ювілеєм цього руху, слід було б може про це ширше поговорити, тим більше, що обговорюючи нові українські концепції, варто б все ж таки навізати до наших традицій.

Однак, не цей факт став причиною актуалізації питання української концепції. Безпосередня причина — це наслідок польсько-української пресої дискусії: бажання вияснити собі і своєму суспільству необхідність дружнього співжиття цих братніх народів та шукання шляхів до нього.

2. Форми співпраці

Ми є тої думки, що основою забезпечення вільного культурного і господарського розвитку для кожного народу — є його самостійна держава. Однак, сучасний розвиток виробничої техніки, комунікацій і торгівлі вимагає великопростірних організацій. Показалося, що малі й середні нації, коли хотять зберегти свою самостійність, якщо вони — поруч великих імперіальних

народів, мусять об'єднатись, щоб захистити своє право на життя силою зброї. Мусимо шукати таких форм об'єднання, союзу з однаковим з нами загрозеними нашими сусідами, які з одного боку дали б нам простірний організм і його міць, а з другого боку забезпечили б максимум самостійності кожного з складової частини нашого союзу.

Тут, між іншим, постають деякі труднощі термінологічного порядку. Коли ми скажемо, що федерація — це сполучена держава, а конфедерація — це сполучення держав, але тривалого характеру (на відміну від коаліції — тимчасового союзу) то ми цим ще не вичерпаємо можливих непорозумінь.

Будемо вважати:

а) конфедерацією — тривалий союз самостійних держав, які творять виконні органи Союзу, і з якого (Союзу) кожний його член може добровільно виступити, оскільки за це заявляється, скажім, 2/3 населення дотичної держави. До нашого поняття конфедерації зближений англійський *комонвелт*; б) федерацією зватимемо державу, сполучену із кількох держав, в якій кожна має всі ознаки держави самостійної, але не має права вільного виходу з федерації. Такою федерацією є США і Швейцарія (хоч вона й зветься конфедерацією).

Йдеться нам про те, щоб створити тривалий союз держав, конфедерацію самостійних політичних одиниць, і щоб ця конфедерація не перетворилась в централизовану державу.

Для цього, насамперед, не смі-

мо ні в якому разі допустити, щоб наше об'єднання держав, чи Уряд Конфедерації — міг колинебудь відкликатись до населення цілого Союзу, перевести вибори чи референдуми в цілому Союзі і т.п. Все мусить діятись через поодинокі держави, і сам центральний уряд має творитись виключно відпоручниками поодиноких держав.

Дехто думає, що найкращим, бач, мовляв, ідеальним розв'язанням цих усіх проблем — було б створення Сполучених Штатів Європи. Ми не проти цієї думки. Але гадаємо, що слід було б, насамперед, об'єднатись тим державам, які стоять приблизно на однаковому культурному і господарському рівні, щоб еwentуально в об'єднанні вищого порядку (хоч би й в тих самих Сполучених Штатах Європи) захищати свої економічні інтереси.

Сполучені Штати Європи, після виступів Куденгов-Калергі, Бріяна і Черчіла, мають більші шанси на реалізацію, як було дотепер. Чи це об'єднання буде здійснене відразу для цілої Європи, чи ступнево (спочатку на Заході) — все одне нам слід було б подумати про те, що воно може нас — центрально-східно-південну Європу — залучити своєю індустрією, і ми маємо всі вигляди стати аграрним (а, значить, напів-колоніальним) додатком США. Це слушно підкреслюють Др. В. Залескі і Р. Лівіцький.

Слід було б подбати, щоб ми самі, об'єднавшись, створили під господарським оглядом не лише життєздатний організм (таким була б і сама Україна), але організм, що матиме перспективи розвитку

(Закінчення буде)

Юр. ДИВНИЧ

Перед новим етапом?

10. ДОРОГИ І РОЗДОРІЖЖЯ / (заклучна стаття циклу)

Чи можна писати гарно, без критики і без дискусії, що йдуть від доброго бажання поправити, навчити, а не від злобно охоти осмішнити і принизити?.. Ти хочеш переконати кров'ю серця тих, хто в одну мить дає себе переконати... але не гарячим словом, лиш кием і карбованцем.

В. ЛИПІНСЬКИЙ.

...бути цілим чоловіком". І. ФРАНКО.

Новий етап вимагав би повноти і синтезу

І от ми приходимо до того моменту, коли вимагається від автора „постановити крапку над і“.

Почавши з „анекдотички хутора“, з отого символічного емігрантського „збруча“, який під позолоченими ризами соборності страшною гнилючою тече кризь усі табори і позатаборові закутки нашої дійсності; зірвавши з групово-однобічної сили маску лжеп'ємону, давши по змозі неприкрашений образ підсоветської людини, що зберігає своє дихання і надію навіть під сучасною кригою советського соціалізму, а потім окресливши „націоналістичне яблуко“ розстріляного відродження і боротьби двох культур в Україні, — ми дійшли в попередніх статтях до деяких основних ідей і до триєдиного сучасного образу українського відродження. В цьому незримому духовому образі, який, при певному історичному щасті, може досягти висот справжнього п'ємону українського визволення і росту — злилися різні, далеко нерівноцінні, а всеж кровно споріднені струмені тридцятирічного досвіду: 1. Великої України, 2. першої еміграції, 3. Західної України. Генеральна історична вісь цього відродження — Велика Національна Революція 1917-18р. (з її найпершою дитиною — „Розстріляним Відродженням“ 20-х років) — явище епохальне не тільки для Великої України, де відбувалися основні події цієї історичної трагедії, а й для всієї східної Європи, а значить, якоюсь мірою — і для світу взагалі.

Ця головна історична вісь іде одним своїм кінцем в минуле, упираючися в Хмельниччину, як у свій ближчий вихідний пункт (див. 9-ту статтю нашого циклу „Триста і тридцять“ в кварталнику „Сучасник“ ч.І, 1948). Другий кінець цієї життєвої осі лежить і лежатиме всією своєю страшною вагою на плечах сучасників, байду же — хочуть вони того чи ні, знають вони про те чи ні. Звідси ясна наша колосальна відповідальність. Від долі не втечеш, і сильні ніколи й не тікають од неї, а вміють іти їй назустріч. Якщо ми не прагнемо пізнати ціле, якщо кожен із нас не відчуває свого реально-го місця і призначення в тому цілому, якщо ми безтолково і анархічно в самороздрібненні і лжеамбітному взаємопоборюванні і далі бовтаємо під ногами кожен своє місце в болоті, — то це значить, що один кінець основної життєвої осі українського відродження падає „поре по землі“, викликаючи аварію за аварією всіх „поїздів“ української суспільності.

Виходить, ми зірвали фальшиві алілуїно-соборницькі маски із „збруча“ і лжеп'ємону не для того, щоб викликати ще одну „експлозію в кльозеті“ чи повторити фаталістичне кіплінгівське „схід є схід, а захід є захід“. Навпаки, ми хотіли лише розібратися в темному хаосі нашої примитивної громадсько-політичної думки, де по-дитячі викидають давно закладені підмурки, де не бачать цілої сучасної України, України самої по собі і Українці в світі; де будують іграшкові картинні „вежі духовості“ і з мезіаністичним виглядом „рятують“ Україну, нездатні узріти ні своєї нищоти, ні гігантського повного силуету своєї Вітчизни. Вітчизни, що грандіозним зусиллям 1917-го року вирвалася із вікового підземелля на відкриту арену історії.

Сьогодні нема вже України ізольованої, а є Україна і світ, який із шаленою силою вривається в наше життя, геть аж до його найглибших захованих первнів. Україна і світ — це проблема, майстрів якої після Хмельницького і Мазепи ми не мали і не маємо.

Драгоманов занадто довірявся і психологічно зливався з тим світом (космополітизм, а в його нападках соціалізм). Донцов занадто легковажно на кожному слові оголошував тотальну війну тому світові й ізолювався від нього (націоналізм). Знов одні визнавали тільки „народ“ інші — тільки „еліту“.

Ці „мирні“ і „воєнні“ прикмети, взяті окремо одна від одної, сьогодні не мають позитивної цінності, а навпаки, як тільки вони стають погодженими складниками дорослої політичної мудрості — вартість їх стає капітальною. Бо (який трюїзм! — аж смішно його повторювати), тільки майстерне стратегічне і тактичне поєднання „миру“ і „війни“ зі світом може забезпечити націю

Одна теза з двома прикладами

Одна з наших тез — активізація нової з-підсоветської еміграції та освоєння досвіду підсоветської України — мала на меті включити в ідеологічний багаж всієї еміграції новий історичний досвід 85% українського народу. Досвід — насичений двома світовими війнами, національною революцією і тридцятирічним змаганням з ворогом найнебезпечнішим, якого тільки бачив світ. Цим самим ставилося питання тіснішого духового зв'язку еміграції з Вітчизною, і про те, щоб дати еміграції психологічні, моральні і політичні підстави бути рупором своєї Великої Землі, що сьогодні на всі 100% об'єднана одною долею.

Простенький приклад. У минулій світовій війні, яка по суті була війною за Україну, і про яку не написали наші „військовики“ ні одної путньої статті, українські червоноармійці проявили один спільний відрах, що об'єднав їх на мить у велике національне ціле. Вони застромили багнет у землю і пішли з советського фронту додому. Більше того, вони прагнули повернути ті багнети проти червоного Кремля, але Європа їм не дозволила: ні гітлерівська, ні черчилівська, ні соціалістична. Тисячі з них — офіцерів і простих солдатів — ціною ризику життя, мук і сприту — вирвалися із обіймів смерті і причалили тут, серед нас, на еміграції. Ніхто на них не звертав уваги цілих три роки. Тоді вони творять Українську Національну Гвардію — УНГ. Непокликані помічники, пара невідлх перших кроків — і ось їх, ніким не підтриманих і нескерованих, трактують як провокаторів. Сьогодні довідуємось, що російська еміграція, старанно висуваючи на передній плян своїх з-підсоветських нових емігрантів, перебирає цю ідею і засновує зовсім аналогічну організацію,

На Лисій горі нашої політики

Хто в нашій українській життєвій зуміє відокремити комічне від трагічного, анекдотичку від проблематики, нікчемне від великого, паскаризм від ідеалізму, задушливий побут — од просторів мислі (де чути подих історії) — той увійде в пантеон безсмертних. Бо на еміграції (як і в тормі), мов під медичною банькою, проявляються сконцентровано назверх всі віковічні хворобливі і лиховісні ознаки народу.

Так знов і знов „стараннями“ еміграції виступає на сцену віковий трагічний парадоксальний наці — одної з найбільших і одної з найбільш поневолених у Європі. Одної з найбагатших і найбідніших. Нації наймолодшої, що рахує, одначе, свою біографію тисячоліттями. Парадоксальний Індій в Європі.

від поразки. Але на таку всеохоплювальну стратегію і тактику здібна тільки внутрішньо впорядкована самостійність, тобто повноцінність. Липинський і Хвильовий (кожний по-своєму) не відчули і висловили краще за всіх. І тому, починаючи з них, наша громадсько-політична думка і психіка перестає бути потерчаєм, входить в новий етап, народжується — як всеохоплювальна політична зрілість. І тому саме про них обох зі скаженою піною на губах виступають і безбожно відірвані від цілої Вітчизни чорні круки „націоналізму“ — і етнографічно окуклені ліві і праві „просвітяни“, і так звані „перебудовані націоналісти“, які на обрядових ідеологічних, загальнонаціональних конгресах пропонують схвалювати філософсько-світоглядні системи підняттям рук.

ба навіть тризубом до себе замаює.

Другий приклад — п'єкування недавніх підсоветських вчених істориків та окремих активних літераторів, яким мусимо завдячувати формування як-не-як імпульсного для еміграції літературного процесу. Пасквілі на циклопіїх, листівках, в брошурах і журнальчиках — ціла злива малярійної, бозна чому нелегальної преси іде без кінця брудним потоком на цих людей і то, як не помиляємося, з тих самих рук, які мають також і легальну пресу та кричать в ній про фальшивих східнячких „оборонців“. Так хіба „прорабативали“ п'єх людей в советській пресі і то перед тим, як мали їх вилучити з культурно-громадського життя УССР та вислати на Колиму. Чому, питаємо, стара російська еміграція великодушню і мудро висуває наперед свою нову „з-підсоветську“ зміну, робить своїм керівником вчорашнього комуніста Власова, відновляє сьогодні власівський рух (попри його дискредитацію) і намагається всілякими (навіть підлітими) методами взяти несвідомі маси з української східної еміграції під вплив своєї чортівсько-гнучкої політики?

Ми зовсім не ідеалізуємо з-підсоветського нашого емігранта, бо добре бачимо його хибі і добре знаємо, що найліпше або загинуло, або далі — в советській полоні. Ми обороняємо не східняків, а українську політичну думку, а важкий важливий досвід народу. Ми боїмося тим, що за три роки об'єктивні і суб'єктивні умови нової з-підсоветської еміграції — зірвали її оформлення, як свіжої політичної і культурної сили. „Приморожені клубні“ — це сказано було про суб'єктивні властивості „східняків“.

А об'єктивні умови? Які вони були раніш — ми знаємо. А тепер?..

Цього народу, що найбільш за всіх страждає і найбільш за всіх співає. Поета в політиці і політика в поезії. Цього дивного народу, що цілі тисячоліття (як ми вже раз висловилися) вмирає і вмерти не може, відроджується і відродиться не може. Що в своїх ідеалах випереджає Англію і хоче стояти „в авангарді передових ідей“, а в своєму практичному самоздійсненні плететься в хвості Індонезії.

На еміграції цей парадоксальний позбувається свого фантастично-трагічного вілтинку і стає реально-каркатурним. Тут вікова українська ніч здається часом іще темнішою, хаос і самотерор рабських плебейської психики ще безвихіднішим. І це — ніяка „Америка“! Липинський ще на початку 20-х років визначив домінуючу прикме-

ту першої еміграції, як тупу ненависть самої до себе. Але друга еміграція, мабуть, в цій ненависті зайшла ще далі. Ми живемо в страшно звуженому кільці власного побуту, що в тупій злості рве самого себе і всі нитки, які в'яжуть нас у ціле, а це ціле з народом, з нашою історією і з світом.

Тут, напр., невеличка галузка цілого або й просто групка, — отаке собі почуття земляцтва і спільних гімназійних пригод зв'язане товариство, раптом відчуває себе пупом землі української і єдиним авангардом її „п'ємону“. Не хочеться і брідко нам лаятися; серед них, безумовно, є люди кришталеві ідеї, і навіть талановиті організатори. Але куди йде їхня енергія? Не на віками будовану і недобудовану будівлю. Ні, вони... воюють... проти всіх інших... українців, „за Україну“ проти... всієї України, зеленого поняття про неї ні сучасну, ні минулу не маючи. Їхня претенсія на монополію автоматично приводить до того, що їх всіма чесними і нечесними засобами побороє і компромітує інша політична група, що теж мріє про монополію. Починається дикий чехарда. Поважними і святими назвами, як „Україна“, „Визволення“, „Всеукраїна“, „Соборна Україна“ граються, мов на майдані м'ячем. Треті з того злородно тішаються: програючи в історичних боях реальну українську республіку чи монархію і, замість самокритики, втративши почуття реальності та уявивши себе недоторканими панами, розбавляють великий символ державності своїм до краю зубожілим на вигнанні психологічним комплексом. Четверті з поважною міною пропихують панацеї для всього світу, не вміючи дати раду дезаткові свого товариства. П'яті, (чи не з заздрости на такі успіхи?) врочисто уневажнюють всіх інших, бо, мовляв, тільки за їхнім громоподібним голосом іде 99% нації.

Про одну з головних проблем

Липинський і Хвильовий були обоє тої думки, що зовнішні проблеми зумовлюються розв'язанням внутрішніх проблем нації. Що ж ми можемо зробити на зовнішньому відтинку при такому внутрішньому громадсько-політичному стані? Напр., в справі протибольшевицького фронту поневолених народів ми виступаємо разом аж з чотирма міжнародними „штабами“: АБН, Інтернаціонал Свободи, Прометей, АЛОН... На одну міжнародно конференцію одного разу прийшло від українців аж сім паралельних меморандумів від семи „загально-національних“ комітетів... Це з... „анекдотички хутора“. З його, так би мовити, практики.

Теоретичні виступи (нашої преси) в міжнародних питаннях знову ж виявляють нашу прикрю залежність від чужих мод. Відомо, що східно-європейська проблема (в якій Україна займає таке важливе місце) є одна з вузлових політичних проблем світу. Переможе той, хто дасть правильне всеосяжне розв'язання цілої східно-європейської проблеми. Концепція „Межимор'я“ в первісному і середньо-східному її варіантах, пропагована так ревно деякими нашими журналістами, при певних умовах може піти на руку і російським імперіалістам, які пропонують і європейським і азійським, кавказьким народам СССР своє універсальне розв'язання східно-європейської проблеми, так би мовити, „на місці“. Участь України в лобних модуляціях „Межимор'я“ ставить її в ролю грального м'яча між сходом і заходом. Ми самі повинні думати, і наших друзів поляків, балтійців, чехів, кавказців та інших призвичаювати до дум-

Шості сидять нишком за кодами і уявляють, що це саме вони, а не хто інший, командують цим шабашем української політичної Лисої гори. Оптом і в роздріб іде загальна симуляція великих символів і вартостей, творяться численні „держави“, „уряди“, „штаби“, „академії“ та інші малахійські комплекси. Ростуть уявні чини, дрібнюють реальні діла і люди.

Виродження наших партій і цілого політичного життя здається дійшло свого кульмінаційного пункту і тепер стало на критичній точці. Далі або смерть — або початок нового життя, нового етапу. Брак значної політично-ідеологічної творчості і фахових політиків стоїть у зворотній пропорції до множенства партій і груп. Гризня цих партій і груп та просто окремих осіб дійшла таких потворних розмірів, що викликала в пирожих громадських колах загальну відразу й огиду не тільки до такої „полеміки“, а й до партій та політики взагалі. І аж тоді догадалися партії зійтися в Національну Раду... (На жаль і тут тратять дорогоцінний час на розподіл місць і неіснуючих міністерських „портфелів“, ще не дійшовши до самого діла, до того що і як має робити політичний центр вільних українців у нинішній найтяжчій ситуації).

В таких умовах розгублюється велика сила не тільки з-підсоветського, а й позасовітського та старого емігранта. На диво, коли наша громадська думка, а ще більше оті 99 неполітичних відсотків нашої еміграції, залишившись некультивованою толокою (в таборах виховної і перевиховальної роботи по суті ж нема!) можуть стати легкою добычкою чужих (насамперед російських і польських) впливів, простої самопродажі за пару заморських чи інших цигарок, безспротивної гибелі чи асиміляції в страшних джунглях чужини.

ки, що поділ СССР вимагає розв'язання проблеми його цілої євразійської спадщини. Коли ми цю проблему рос. імперіалізму розв'яжемо конструктивно, тоді й німецька загроза (така модна й досі в большевицькій пропаганді і страшна для всіх німецьких сусідів) не вистігне над середньою Європою дамокловий меч. Ми повинні думати над основною російсько-советською проблемою і то так, щоб поневолені народи Європи перейняли на себе ініціативу в советсько-„євразійських“ питаннях і (в інтересах єдиного протибольшевицького фронту) доводили російським (в тому й своєму організованості та активності) доведення до нас ідеї Всеєвропейського Союзу, визнання якого в Європі означало б початок розв'язання німецької проблеми (ізолюваної від якої не можна розв'язати російсько-советської проблеми.) і активне ідейне включення західної Європи в антибольшевицький фронт поневолених народів. А організація фронту поневолених народів внутрі СССР і на еміграції — річ надзвичайно складна, невідкладна і така, що вимагає безліч напруженої кваліфікованої праці. Це одна із найбільш трудомних ділянок діяльності партій, які можуть впоратися з нею лише на базі дійсного об'єднання і Національній Раді і наведення порядку у внутрішньо-політичному українському житті на еміграції.

За новий тип політичної організації

Але наші партії (щоб взагалі мати право ще жити і щось толково робити) мусять усвідомити свою катастрофальну кризу і знайти з неї вихід. Насамперед, число їх мусить скоротитися принаймні вдвоє, як не втрое. Це благословенне „скорочення штатів“ партій можливе тільки тоді, коли наші

політики опритомніють і переконуються, яка невідповідність між природою наших партій і їхнім реальним ґрунтом. Криза українських партій для нас ясна, але серйозність цього явища ще більше вияскравлюється на тлі кризи партій у світовому масштабі. Досвід (Далі на 5-й стор.)

3 українського життя

Українська пісня у Франкфурті

Нестор — це куточок дому, це дитинство, це роки розгону; це українська пісня, пронесена по кам'янистому шляху в широкий світ.

Його спина така ж рухлива, його руки такі ж виразні і від чародіяння їх линути ті ж українські пісні, що в встєпах лунають, по байраках розходяться, тихого вечора на вулиці співаються.

Як кожне глибоке справжнє містечко, його спів легко перелітає національні межі. Я бачу як зачаровані пісню всі гості, що наповнили пишну залу Франкфуртського Пальменгартену на концерті української музики, влаштованому ЗУДАК 24.6.48.

Ніжно проспівана „Ластівочка“, жартівливий „Дощик“, віртуозне „Ой, на горонці“, а вкінці Нестор показав, що він європейець. Легко і грайливо співає хор „Вальс“ Штрауса і обличчя багатьох гостей усміхаються до знайомої мелодії.

Бандуристи — глибше в історії. Ледь помітно хитне головою Китастих — і перекидають звучні струни місток у минуле, легкими тінями прихо-

дять до чужої залі предки. Може й не бачать тих тінів усі наші чужинські гості, але краса стрункого співу і арфіна милозвучність бандур поновить їх. Незрозумілий їм зміст ховається в екзотичних для них бандурах, але вдумливі відчують його глибину і трагізм. „Яка прекрасна ваша музика“, — каже мені після концерту пан Сквадрілі — працівник Головної Квартири Армії, що вже три роки має справу з так званими ДП. Може сьогодні він вперше відчув глибину тих ДП.

Всі гості плещуть, всі захоплені — і американці у військових строях, і цивільні, і різнобарвне жіноцтво в сукнях „ню люк“.

Франкфуртські українці біжать після концерту за лаштунки привітати своїх артистів.

Хористки, одна одну перебиваючи, висловлюють свої враження про те, як та чи інша пісня була відспівана. Нестор з захопленням говорить про створення Національної Ради: „Тепер і Капеля наша напевно буде підтримана!“

Л. ДРАЖЕВСЬКА

Ювілей Софії Парфанович

Делегатура ОУЖ м. Авсбург влаштувала 26.VI.48 в приміщенні ОПУЕ зустріч своїх членів з українською громадською діячкою, лікаркою й письменницею Софією Парфанович з нагоди її п'ятидесятиріччя. Ювілянтка одержала привітання від ЦПУЕ, від об'єднання лікарів, від місцевої спілки письменників і ін. З характеристикою діяльності ювілянтки виступила голова централі ОУЖ п. І. Павличківська. Доповідачка відзначила значення діяльності п. Парфанович як однієї з перших поступових

жінок у Галичині, що відважно боролася з консервативними настроями галицького суспільства. Багато зробила Софія Парфанович на полі медицини і як лікарка, і як авторка багатьох праць, зокрема капітальної „Гігієни жінки“. Про літературну діяльність ювілянтки говорив П. Оксаненко. Пані В. Шпаківська прочитала уривок із спогадів п. Парфанович про її подорож до Києва 1940 р.

Головувала на вечорі п. Л. Жук.

Н. Чо.

Жалібна академія, присвячена вивезенню 110.000 прибалтійців до Сибіру

В ніч з 13 на 14 червня 1941 року совєтами було вивезено 110.000 естонців, латвішів та литовців на Сибір.

З нагоди цього дикого злочину московського комунізму, у таборі Майнц-Кастель відбулася жалібна академія.

Її розпочато Службою Божою в євангельському обряді. Після Служби Божої виступили з відповідними промовами представники від естонців, латвішів, литовців і інших народів. У своїх виступах вони нагадували присутнім про жертви московських сатрапів, що загинули від бездушної жорстокості їх хана, що перевищувала дії татарської навали 13 століття.

Ці довгі ешелони прибалтійських країн прямували до Сибіру за директської паличкою московського хана, нагадують нам такі ж ешелони з мільйонами українських селян за часів сталінської колективізації 1929—33 років.

Представник від українців висловився про спільну долю всіх поневолених Московією народів. Він нагадав присутнім, що у грузинів, вірменів, туркменів, естонців, латвішів, литовців, білорусів, українців і інших спільний ворог є Москва, і для боротьби з цим ворогом всі нації повинні жити в згоді. Академію було закінчено декламацією і відповідними виступами співаків.

П. В.

Переселенці вісті

(ЩІ ПРО № 9, 157, ЦПУ)

Найбільш zagrożені захворюванням на туберкульоз люди від 2 до 25 років. Незабаром в усіх таборах ДП розпочнеться лікарський огляд. Будуть дані безболісні застрики БЦД, що виробляють в організмі протитуберкульозний імунітет.

Бельгія приймає 50 до 60 ливарників-ДП. Робітники мусять бути лише самотні, мешкають по 3—4 особи в одній кімнаті.

Родини, які уже мають когось в Бельгії, будуть незабаром перевезені в ту країну. Перед перевезенням ІРО перевірятиме: виїхав даний робітник легально чи нелегально. Хто виїхав нелегальним шляхом, родини того не будуть перевезені.

ІРО не буде перевозити до працюючих у Франції ДП їхніх наречених-німок. Вони можуть, однак, їхати у Францію за допомогою місцевого арбайтсамту.

В Австралії бракує робочих рук, як в с-г, так і в індустрії. Робітники оплачуються дуже добре, працюють 40 годин тижнево. Є можливість купити землі і закласти колонію, як це вже зробили італійці. (З листа п. д-р Ст. Варчинського).

Всі, хто має афідавіти до Бразилії, повинні негайно золоситися в місцевих Переселенчих Управлах. Йдеться про заходи перед ІРО в справі оплати коштів дороги. (ЦПУ).

Республіка Венесуела підписала конституцію ІРО. Конгрес повинен ратифікувати цей підпис. Дотерд дієсними членами ІРО є чотирнадцять націй.

Венесуельська місія та ІРО опрацюють план допомоги дітям переселених в ту країну ДП. (ЦПУ).

Представники американських українців 23 травня п. р. відвідали Париж, де зустрілися з місцевими українцями. Гостей привітав голова УГО інж. Созонтів, висловивши надію, що така візита у великій мірі спричиниться до тіснішої співпраці українців різних земель. В зустрічі брали участь та виступали з промовами д-р Роман Смух, представник ЗУАДК, Яремович, дир. ЦУД-Бюро у Лондоні, та сот. Панчук — голова СУБУ.

Головна Квартира ІРО на британській зоні запровадила штат транспортних офіцерів, які мають супроводити пароплави з переселенцями ДП в усі заокеанські країни і опікуватися ними в дорозі. Одним з новопризначених офіцерів є українка панна Оксана Соловей, яка останнім часом перебувала в Ганновері і працювала в Українському Допомоговому Комітеті. Днями панна Соловей відпливає в перший рейс.

—ід.

Українські експонати на міжнародній виставці ДП в Штутгарті. 1948 р.

ХРОНІКА

27. 6. 1948 р. у Корнберзі помер активний громадський діяч Іван Іванович Зінченко. Покійний походив з м. Харкова, працював завжди в українських громадських організаціях. Належав до тих, що активно боролися за право азилу для всієї української політичної еміграції.

Об'єднання Українських Робітників у Франції має відбутися 3 і 4 липня 3-й Конгрес у Парижі.

Д-р Роман Смух 5. 6. 1948 р. відвідав Українську Робітничу Оселю в Гіссені. В товаристві своєї дружини, військовий комендант майора Моррея — „батька“ табора українців, та директора оселі, п. д-р Смух оглянув усі таборні підприємства та різноманітні заклади і новобудови. Відзначено великий поступ табору, організованість праці та добре матеріальне забезпечення робітників.

Відкриття Української греко-католицької духовної семінарії відбулося 21. 6. п. р. в Голляндії, в місті Куленборг. Архиперейську службу Божу відправив Віросв. Кир Іван. По службі Божій відбулося урочисте засідання всіх присутніх в семінарській залі. Участь брали та виступали з промовами представники духовництва і голландський віце-прем'єр і міністер справедливості Марселейна. Ця духовна семінарія приїхала з Галичини свого часу до Німеччини, а тепер дав їй притулок голландський уряд.

Комісія допомоги українському студентству звертається з закликом до колишніх студентів, що закінчили вищі школи, користуючись допомогою КОДУС-у, повертати одержані позички, на які тепер чекають сотні високошкільної молоді, що вступають у вищі учбові заклади як у Німеччині, так і за кордоном. Одночасно закликає українське громадянство вносити пожертви на користь українського студентства, надсилаючи

їх на адресу: КОДУС, Фюрт, Давіель Ляйт-Штрассе.

Концерт української музики для американців відбувся у Франкфурті 24 червня п. р. Організаторами концерту були З'єднаний Американський Український Комітет і Канадійський Фонд. Виступали солісти Ніна Слободіна та Михайло Ольховий, мішаний хор під керівництвом професора Нестора та капеля бандуристів під провідом Григорія Китастого.

Велика зала Пальменгартену була заповнена американськими гостями, військовими та цивільними, а також працівниками ІРО, консулянтів та представниками преси. Був присутній д-р Смух з своїми співробітниками, працівники Франкфуртського відділу ЦПУЕ на чолі з першим місто головою ЦПУЕ професором Ветуховим, представники української преси, близьких таборів та українських громадських організацій.

Концерт був записаний на плівку і в суботу 10 ц. м. буде передаватися через станцію Радіо-Франкфурт. Всі точки програми були прийняті аудиторією надзвичайно тепло.

Увага, радіослухачі!

ЦПУЕ подає до відома, що Ватиканська Радіовислання від квітня ц. р. надає по-українськи свої вісті кожного вівторка о год. 20.40 (18.40 Грінвіч) на довжині 31,06; 50,25.

Можна було б старатися про частіші передачі, але коли б слухачі були численні і висказали своє бажання. Просимо ласкаво повідомити нас, чи Ви можете слухати радіопередачі на тій довжині. Поляки, прохання та есенуально свої побажання в справі українських авдіцій можна слати на адресу: Stazione Radio (Sezione Ucraina) State della Citta del Vaticano.

Франції й Італії, з одного боку, нацистської Німеччини та ССР, з другого боку — показує, що над-продукція партій і тотальна моно-партійність це дві змінні сторони того самого процесу. Одно спричиняє друге. Склерозне самозамі-кання партій в касті (непримиренні одна до одної і до інших сил народу), з яких кожна претендує на монополію національне провідництво, призводить до явних і неявних мирних і збройних форм перманентної громадянської війни. Де ґрунт цього явища? Очевидно тільки страшний розклад і дезорганізація основних соціальних верств народу є таким ґрунтом для цього лиховісного явища. Отже, назад — до своєї соціальної верстви. Не одриватися від її долі і від її боротьби в страшний годину. Зберегти корінь, по якому йдуть живі соки знизу вгору, і згори вниз. Більше того, врахувати, що характерна для XIX сторіччя і доби зрілого капіталізму клясова диференціяція і боротьба минає свій кульмінаційний пункт і що тепер та нація виїде першою із кризи, яка зуміє перекоординувати і зміцнити органічні контакти та співпрацю зметаморфозованих соціальних груп.

Коли це стосується суспільств державних, то — сучасного типу еміграції тим більше. Бо вона фізично цілком відірвана від батьківщини і залишається живою тільки тоді, коли збереже бодай незримі

духові зв'язки з своєю землею, а одночасно економічно вросла в ґрунт чужини. Національна революція 1917 р. спростила соціальну структуру України до трьох груп: селянства, робітництва й інтелігенції. На еміграції існують ці групи умовно, бо тут інтелігент стає робітником, робітник селянином і навпаки. Таборове ж життя повертає їх успіх на клясу лумпенів, при цьому катастрофічно розвивається плебейство. Ця суміш і соціальна безструктурність та економічна безґрунтовність еміграції (що досі була добре завуальована безособовою допомогою ІРО та економічною руйною Німеччини і що вдарилася кожному в ніс аж під час теперішньої грошової реформи) викликає хаос в провідних культурно-громадських і політичних середовищах.

Але ця сама причина (вимішування груп) могла б при напій більшій культурі бути і основою ще міцнішої політичної єдності. Адже умови, доля і ціль у нас одна. Адже сваритися по суті нізачо. Зберегти і укріпити себе на чужині та стати фахово й культурно-політично дорослими, з єдиною для всіх першорядною метою — пова-лити московсько-большевицьку Картагену, врятуватися від вигнання і по змозі допомогти Вітчизні звільнитися від страшного окупанта. Змагання за темпи і країні засоби

здійснення цієї мети, за тісніший духовий і оперативний зв'язок з Україною — мусить бути позитивним творчим змістом праці, співпраці і здорового змагання всіх наших середовищ і партій. Та ба: для цього, бачте, треба позбутися амбітних ватажків і клік, обмежити свої претенсії і фантазії — а зате збільшити свою працьовитість,

дїловитість, культуру, енергію і сприт, зрозуміти себе як малу частку грандіозного українського цілого, охоплювати цілість життєвих проблем — від української крामी чи фарми у Венесуелі, від забою в бельгійській чи англійській шахті — до нашої визвольної концепції і наших найвитонченіших духових проблем.

Туга за новим етапом

Чи стоїмо ми справді перед новим етапом, на якому буде викрито фальшування і симуляція синтези, а почнеться реальна синтеза всіх споріднених і цінних набутків українського народу? Чи стоїмо ми справді перед новим етапом, на якому зуміємо повновити і поєднати протилежні поняття „Україна“ і „світ“, „народ“ і „еліта“, вітчизна і еміграція — поєднати ці складники в теоретичний і практичний мудрості? Чи стоїмо ми перед перспективою, коли споріднені духово-здоріві, притомні, зрячі одиниці і групи, в яких болотах і джунґлівих зарослях вони сьогодні не сиділи б, — побачить один одного, відмовляться від лжеамбіцій, скреслять себе із ганебного, по суті, списку наявних горе-конкурентів, виведуть себе за межі страшного зачарованого кола і об'єднаються в одну ідейну і організаційну силу? Таку силу, що могла б довести за собою

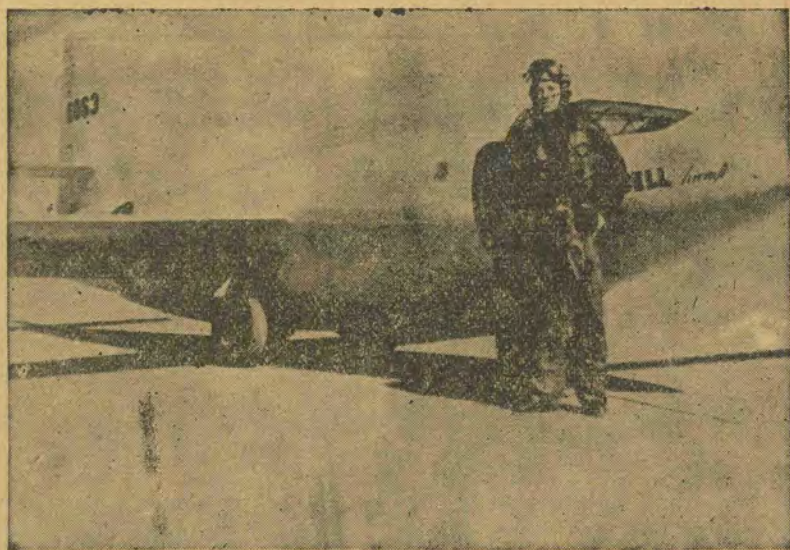
всі живі елементи еміграції... Таких питань багато і відповісти на них, на жаль, трудно. Сьогодні чується серед наших партій якийсь неспокій, бродіння. Дея там хтось, кажуть, отямився; хтось розчаровується хтось уже розколюється, хтось хоче шукати чогось, синтезувати щось, хтось, навіть, ніби, кається, навіть мріє злитися з кимсь... Як маємо сприймати всі ці симптоми? Як знак відродження ці остаточно виродження? А зрештою — байдуже. Ми віримо, що і на випадок банкрутства сьогоднішніх наших політичних партій життя підкаже вихід тим, хто шукає. Це безперечна річ, що всі хочуть чогось нового, свіжого повітря, якоїсь перспективи і віри. Але тут страшно, що ця туга за новою вірою перетворюється в плебейську жагу чуда. Бо чуда не буде і ніякий новий етап чудом не прийде. Його творити мусить сама

непомітний самовиснажливий праці, яка в наших лісогосподарських політичних умовах вимагає практичного ідеалізму і героїзму, розуму і характеру. (Липинський казав, що на еміграції потрібен високий дух і героїзм не менш як на фронті).

Ці прикмети потрібні, щоб перебороти свій ледарсько-злостивий примітивізм і поверховість, стати майстром європейського формату — майстром-політиком, майстром-митцем чи нуковцем, майстром-робітником, підприємцем чи фармером. Але кінце майстром повним, якого і чужина привітає і Вітчизна потребує. Такі майстри твердого життя, за виразом Франка — цілі люди — певне в нас потроху є, число їх, безумовно, ростиме, хоч їх на поверхні ще не багато видно.

І ми не траїмо віри, що впертим зусиллями тих цілих людей таки будуть знайдені і знову пов'язувані всі сто кінців порваного і запутаного українського клубка. Треба тільки, щоб ці цілі творчі люди один одного нарешті побачили, оцінили і запам'ятали.

А коли вони помітять себе і об'єднаються в одному ділі (а може і в полвігу), тоді серед них немиче зродиться нова надія і встане не „візія“, а реальний, всеосяжний, складний і прекрасний, як саме життя, образ України і світу, зокрема і ті риси в ньому, що накреслились у це надзвичайне

Америка. Пілот біля надшвидкісного реактоплану Делль ХС-7. (Дена-Більд)

Читання на дозвіллі

НА ШТАПЕЛЕРМОРСЬКИХ БОЛОТАХ

Світанок. Сірий туман гойдається над Штапелерморськими болотами. Падає мжичка. Вогке повітря нагадує, що близько початок Північного моря. Тумани і майже щоденні дощі примушують думати, що це не Фрісланд Німеччини, а мокрий Сахалін.

Штапелерморські болота тягнуться кілометрами. Протягом літа зранку до вечора десятки людей риють рівчак; уважно ріжуть болотяні кубики і складають в піраміди.

Болото — це торф. Або, як говорять місцеві німці — це наша тверда валюта. Справді, за торф ви можете дістати в баверській харчові продукти. А бавер за цю ж „валюту“ може дістати цеглу чи інші фабричні матеріали з підприємств; які працюють на торфяному паливі.

Тут, в цій болотяній провінції, ми зустрічаємо наших земляків-трудівників, що поруч з німцями вже третій рік ріжуть болотяні кубики і дбайливо складають в піраміди.

Ріжуть це болото не з примусу, не з розваги, а через те, що втрапили свою пухку родючу землю.

Шість працюючих українців не лише дають собі раду, а навіть далеко краще живуть за німців, які тут працюють. Різниця лише в тому, що українські руки в півтора-два рази виконують норми.

Наслідками праці заслужили пошану українці не лише в керівників торфорозробок, а й серед широких мас працюючих німців. Працювало тут і кілька москалів, що, маскувшись під українців, тихенько провадили свою роботу серед чужинців, що, мовляв, українці — це теж росіяни, які тільки говорять місцевим діалектом. Та перед чужинцями їх не трудно було викрити. Власне, вони самі себе викрили своїм ледарством і антисанітарією. Два з них поїхали шукати собі „легкого“ хліба, один ще лишився, але німці дали йому назву — „грос фауль“.

— Тепер, — каже Семен Ш. — нас навіть малі діти називають українцями.

Живуть українці в гарному будинку з шести кімнат. Досі їм українця сприяло тому, що шеф кожному дав по його потребі землі на огороді. І не лише приємно, що буйно зеленіють українські огорожі, але й корисно, що в кожного є власна цибуля, салат, морква. А незабаром зачервоніють помідори, достигне капуста, картопля.

Семен Ш. придбав собі один солом'яний вулик бджіл. У минулому році він мав 12 кг. власного меду, що навіть місцеві німці мають зрідка.

Кімнату п. Семена називають штабом української пропаганди, бо коли ви зайдете, то сразу кидається в вічі, що тут живе свідомо українська людина: на стіні висить портрет Т. Г. Шевченка, на столі лежать часописи і журнали — „Українські Вісті“, „Неділя“, „Наш Клич“, „Комар“, „Пу-гу“, шахи і т. ін.

Сюди часто заходять німецькі робітники пограти в шахи і обмінятися думками. Раніш кожен з них називав Україну „Русланд“, а зараз вони зрозуміли, що Україна це держава, що має свою історію, культуру, мову і численні багатства.

Є тут і поодинокі німецькі комуністи, що агітують проти плану Маршала. Тепер вони в розмову з українцями не вступають, бо не раз були скомпромітовані з своїми ідеями.

Маленька українська колонія в глухому закутку Німеччини, живучи чесною працею, створила гарну опінію серед чужинців.

Про свої будні пан Семен пише до одного знайомого:

„Встаю об 6 ранку. Варю сніданок, а о 7 г. ранку виходжу на працю. О 4-й годині повертаюсь додому, варю обід і читаю газету. По обіді йду за харчами в крамницю. Після цих маніпуляцій йду на город: чи грядку копати, чи щось посіяти, чи бур'ян виполоти. Після праці на городі варю вечерю: картоплю, нудлі, каву. Борщ варю тільки в неділю, вареники ще рідше, а коли є біле борошно, то й галушки готую. Вечорами читаємо книжки, слухаємо радіо...“

Робимо ту ж роботу, що й німці. Постачання таке, як на копальнях. Заробляємо 100 марок в місяць. Крім того, кожних два місяці видають літр коняку, а за пророблених 8 місяців продають 4 тонни торфу. За 10 днів праці поверх цього терміну продають ще тонну. Торф тут — це сало, м'ясо, масло...“

Ці скупі рядки майже повністю характеризують українця, що свято зберігає славу ім'я своєї нації, популяризує це ім'я серед чужинців, як чесне, працююче, шляхетне...

І хоч над Штапелерморськими болотами кожного дня хмарами гойдаються тумани, падає дощ та пронизує сире повітря, але українці, що десятки років терпіли на власній землі московські „пестощі“, легко переживають ці тимчасові труднощі й не скаржаться ні на себе, ні на долю. Вони твердо вірять, що батьківщина чекає на них, і чи пізніше, чи раніше їх зустрінуть чарівні українські степи.

Ол. ТЕР.

Вступні іспити

Вступні іспити до I класу Української Гімназії в Новому Ульмі, з правом прилюдності, відбудуться 2—5 липня 1948 р. о год. 8 в приміщенні гімназії.

Вступні іспити до II—VIII кл. відбудуться 1—2 вересня 1948 р. Прохання про вступ до гімназії з додатком шкільних свідоцтв і метрик подавати на ім'я Дирекції Гімназії до 30 серпня.

Адреса: **Ukrainisches Gymnasium, Neu-Ulm, Reinhardt-Kaserne.** 654-1 Дирекція Гімназії.

В Міттенвальді 26. VI. 1948 р. почалася олімпіада ДП з відбиванки. Зголошені народи ДП не всі брали участь, лише поляки, литовці і українці. По вступних формальностях почалася доволі нервозна гра. Дебют українців випав добре. Українські олімпійці здобули перше місце. З огляду на непогоду, змагання відбулися у спортівній залі.

28. VI. 1948 р. в Новому Ульмі відбулася товариська зустріч між „TSG“ Новий Ульм та командою місцевого осередку ІМК в „пінг-понг“. Дружини склалися з 6-х змагунів. Виграли німці у відношенні 5:4.

НОВИЙ УЛЬМ В суботу 26. 6. 1948 розіграно відплатні змагання між гімназійною дружиною „Довбуш“ і „Evangelische Jugendsportverein Neu-Ulm“. Вислід 15:0 на користь „Довбуша“ (перші змагання 9:0).

Досі „Довбуш“ загравав з різними спортовими дружинами 10 змагань: виграв — 7, ремісував — 1, і програв 2. Відношення здобутих воріт 57:8. З чужинцями грає „Довбуш“ 5 змагань і всі виграв. Найкращі виследи мають такі гравці з нападу „Довбуша“: Капешев М. — 15 м'ячів, Білоус Ю. — 14, Білоус В. — 10, Мельник Г. — 7 і оборонець Кушлага Ярослав — 4 м'ячі. Ф. Ч.

Дані про учасників олімпіади 1948 р.

1. Кнотек (Чех-Слов.) має 36 р. 15 років активний спортсмен Добув 23 рази мистецтво. Найкращий метач кулі — 15,32 м., диска — 47,79 м., молота — 56,75 м.

2. Трельоар (Австралія) має 20 років. Поважний конкурент Америки.

Спорт

Спортові вісті

Бігуни: 100 м — 10,3; 200 — 20,9. Висотою 1,91, важить 86 кг.

3. Лідман (Швеція) має 33 роки, почав скакати в височині 1934 р. Від 16 років активний спортсмен світової класу. Високий — 1,89, довгоногий. Добув мистецтво Європи 1946 р.

4. Брекман (Бельгія) бігун: 100 м. — 10,5, 200 м. — 22,0, 110 м. — 14,5, 400 м. — 55,4 стрибок (в далечині) — 7,14.

5. Боалле (Франція) 25 р., добув 2 рази мистецтво Франції в бігу на 100 і 200 м., один з найкращих світових бігунів. Осяг 100 м. — 10,5, 200 — 21,6, неродо тренує. Велика надія французів.

6. Вінд (Ямайка) студіює медицину в Англії, висотою 1,93, важить 73 кг. Співучасник естафет з осягами 800—1,49, і 400 47,6 буде стартувати за Англію.

7. Гуомунсон (Ісландія) 23 роки, скакун у височині. Стрибає 1,94 м., велика надія на олімпіаду.

8. Рауфарк (Фінляндія) 32 роки — мистець в меті ратищем за 1944—45—47 рр., ось виследи: 75,47.

9. Йогансон (Фінляндія) 20 років, бігун на 1500 м., його осяги: 1500 м. — 3:52,0, 800 м. — 1:53,2, 1000 м. — 2:24,3, але йому бракує дещо певності.

10. Мільлінж (Австралія) 21 р., мистець в десятибою, важить 80 кг, висотою 1,93, вислід в десятибою 6749 пунктів, належить до найкращих гравців в „баскетбол“, досконалий тенісист і гокіст. Має ще великі можливості.

11. Авері (Австралія) 22 роки, спеціаліст до трискоку, його вислід 15,265. Скаче в далечині на 7 метрів. Має великі можливості.

Перші дні по грошовій реформі

В поїздах вільно. Кельнери в білих хітелях носять по вагонах газовану воду.

Наче сон: у понеділок часом одна людина в вагон, а ще в суботу потяги були атаковані на кожній станції. Зовні „напад“ стрибав у вікна, намагалися їх відкрити, а всередині „захист“ налягав на віконні ручки кількома тілами. Коли „напад“ перемігав — то блискавично, наче вода через розмити греблю, у вікно безперервним струмом на голови переможених лилися валізки, бабусі, клунки, діти, стрибали юнаки, сипалися юнки, аж поки „напад“ не переходив на бік „захиста“ і не закривав вікно.

Було велике переселення народів Німеччини: всі їхали на місце більш-менш сталого мешкання, щоб устаткувати проїхати за старі гроші і на місці дістати свої 40 нових марок.

З понеділка серед руїн Франкфурту з'явилися перші паростки економічного відродження Німеччини після грошової реформи: спаржа, морква, редиска.

Гайдельберг спокушає автоматичними ручками, книжками, посудом, олиці Майн-Кастеля черешнями і порічками.

У містах сила квітів: троянди, гвоз-

дики, лілії. Газетні кіоски відкриваються о 7-й ранку і переповнені німецькими, чужинськими газетами та ілюстрованими журналами.

Великі плякати комуністичної партії закликають на збори, де „геносси“ обіцяють лаятки присутнім наслідками реформи.

Вістки про нові спокуси німецьких міст доходять і до таборів:

„Мамо, давай і твої 40 марок, я, нарешті, повинна купити пристойну торбинку, напевно вони пізніше зникнуть!“

Але навряд щоб мама дала. Мама ще не знає як воно буде з заробітком і воліє проїтися пішки, щоб не витратити 20 пфенігів на трамвай.

Чорний ринок ворухнувся чорними тінями і специфічно чорно-ринковими обличчями на вокзалах. Його струшують кризи чи не такого ж могутнього масштабу, як кризи світових бірж.

Падають ціни на товщі, пиярки. Перший день після реформи 10 марок за пачку пиярок, другий — 5, третій — 4. Що робити? Продавати, купувати чи тримати.

Ще багато неясного і неврегульованого, але видно одне: гроші стають чогось варті і дістати їх буде важче як досі.

Л. ДРАЖЕВСЬКА.

До українських громадян!

форматі про цю особу і її діяльність;

е) хто міг би тут, у Німеччині чи в Європі взагалі дати відомості про цю ж особу (бажана адреса);

е) хто міг би дати такого ж характеру відомості про інші видатні жертви терору Москви.

Листи просимо слати на адресу: **Ukrainische Wissenschaftliche Schewtschenko-Gesellschaft, München, Versaillerstraße 4/I, Zimmer 10.**

Проф. д-р Микола Глобенко, редактор збірника.

Проф. д-р Волод. Кубійович, ген. секретар.

Оголошення

Подаємо до відома нову розцінку оплати оголошень:

1. Тариф оголошень розшуків: 10 німецьких пфенігів за одне слово в тексті.

2. Оголошення рекламного характеру: одна сторінка — 500 нім. марок, пів сторінки — 250 н.м., одна четверта — 125, одна восьма стор. — 70, одна шістнадцята — 40, одна тридцять друга — 25, одна шістдесят четверта сторінки — коштує 15 нових марок.

3. Оголошення приватних подяк — платні.

12. Вітефільд (США) 23 роки бігун на 800 метр. — 1:50,8, 400 м. — 47,01, першун США юніорів. Незвичайно швидкий, грізний противник в тій конкуренції. З.

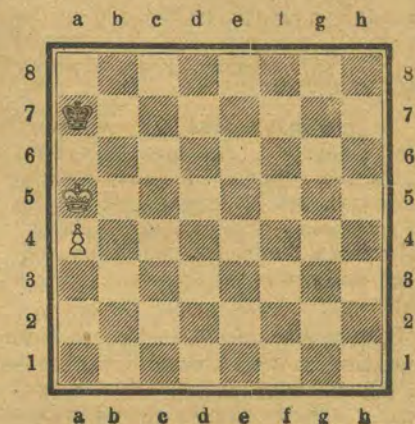
ШАХИ

Наука про опозицію

(продовження)

Згідно з правилом, король, що зайняв шосте поле перед власним пішаком, виграв партію. Гляньмо, як на нижчеподаній діаграмі відтворено згадане становище:

Діаграма I

Чорний може провокаційним ходом вирішити вислід партії, якщо:

1. Кр а7—b8

в даному випадку відступає шосте поле білому королю. Користуючись, однак, з кутового положення на шахівниці, одержує ремі. В тому випадку рішення кінцівки залежить від опозиції, ходу і темпу пішака c2. М. ЗЕ-К.

Розшуки

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу сповістити на „Українські Вісті“. 614-11

— Родичів Кендзерських і Кузиків та односельчан села Волківці, пошт-Борців (Галичина). Писати: Peter Kendzierski, Rorketon, Manitoba, Canada. 653—2

— Рідних і односельчан з Люб'язя (Полісся) пошукує родина Герців. — Bayreuth, Leopold-Kaserne. 256—1

— Василь Савчук, Валентин Гладкий з м. Суми. Відкупились на адресу: Theodor Schmidt, (13a) Bayreuth, Bayern, Adolf-von-Groß-Straße 12, Germany. 650—1

До українців Англії!

Українська книгарня і Видавництво в Лондоні приймає передплату з 1 червня 1948 р. на часопис „Українські Вісті“, що виходить в Німеччині. Місячна передплата 3 шілінги, на 3 міс. — 9 шілінгів, на 6 міс. — 18 шілінгів. Ціна одного номера — 4 пенси.

Передплату висилати поштою на адресу: **Ukrainian Booksellers and Publishers 49 Linden Gardens, London W 2.**

Часописи передплатникам буде висилатися безпосередньо Видавництвом „Українських Вістей“ після одержання грошей, переказаних на адресу книгарні в Лондоні.

Administration „Ukrainiski Wisti“, Neu-Ulm a. Donau, Ludwigstraße 10, Germany, US-Zone.

До наших кольпортерів!

До окремого розпорядження непродані часописи не висилайте. Дирекція В-ва „УВ“.

Листування редакції

ВП. Федоре Якименко. (Грайс Ессекс, Англія). На жаль, в-во не має тепер змоги друкувати Ваші п'єси. Часопис, як полононому, висилатимемо безкоштовно.

ВП. О. Закопниць: дякуємо за „Лист до „ЧАСУ“ і „У. ТРИБУНИ“, але він прийшов запізно — процес Кравченка уже почався.

ВП. Коваченко: внесіть скаргу на неоправдану поведінку управи табору в Ляндсгуті. Перешліть до нас Чекаємо нових матеріалів, що відносилися б до ширшого еміграційного загалу.

Пане А. К. Дякуємо! Всі обіцяні матеріали надсилайте. Гонорар наступного тижня вишлемо.